

Téma

NOVÝ ZÁKON O ELEKTROODPADU ROZŠIŘUJE ODPOVĚDNOST VÝROBCŮ

ČESKÉ DOMÁCNOSTI SE NAUČILY TŘÍDIT ELEKTROODPAD. LIDÉ DNES MNOHEM AKTIVNĚJI VYHLEDÁVÁJÍ SBĚRNÁ MÍSTA NEBO JEJ PRODÁVAJÍ PROSTŘEDNÍM INTERNETU.

Daniel Zeman
autori@economi.cz

Nakládání s vysloužilými elektrospotřebiči nebylo ještě na počátku tohoto století příliš ekologické. Malé spotřebiče jako fény, toustavače nebo žehličky často končily v popelnicích a následně na skládce komunálního odpadu. Větší kusy pak mířily na černou skládku. Hřbitovny ledniček, televizorů a praček potkal při procházkách lesem asi každý Čech.

Situace se začala měnit teprve před pár lety. V roce 2005 vstoupila v platnost vyhláška příkazující prodejcům elektrospotřebičů odebrat od zákazníků staré přístroje a následně je ekologicky likvidovat. Od roku 2007 se pak ve městech a obcích začaly objevovat červené kontejnery na menší elektrospotřebiče. Češi se tak postupem času naučili elektroodpadu zbavovat k přírodě šetrnou cestou. „Ve srovnání s ostatními zeměmi jsme asi tam, kde bychom počítově čekali. Lépe než ve východních státech Evropské unie, hůře než v Německu, Rakousku, Dánsku nebo Francii a přibližně srovnatelně jako třeba v Itálii,“ vysvětluje Petr Čihál ze společnosti Ekolamp, specializující se na recyklaci zářivek a žárovek. Podle jejich statistiky jsou Češi dokonce ochotni ubyt vzdálenost přes jeden kilometr do sběrného místa, aby odevzdali použitý světelný zdroj.

V rámci České republiky však panují rozdíly. Nejlépe na tom jsou s tříděním elektroodpadu v Praze a ve středních Čechách. „Každý kraj má své specifické podmínky – úroveň průmyslu, výši HDP, hustotu obcí nebo také samotnou aktivitu kraje. Tam, kde kraje dlouhodobě a soustavně prosazují třídění, jsou aktivní ve spolupráci s veřejností, školami, ale také s obcemi, je to na výsledcích vidět,“ domnívá se Roman

Tvrzník, předseda představenstva firmy Electrowin, největšího kolektivního systému na zpětný odběr vysloužilých elektrospotřebičů v Česku.

Právě kolektivní systémy, tedy společnosti sdružující více firem, jsou zodpovědné za provoz mnoha tisíců sběrných míst po celé republice. Vybírají od lidí prakticky vše, co funguje na baterky nebo lze strčit do zásuvky. „Výjimku mají pouze některá zařízení speciální povahy, jako jsou třeba velké technologické celky a stroje, typicky obráběcí centra, turbíny elektrárnen nebo vojenská zařízení. Nejsou určena pro konečné spotřebitele, proto ani nejsou součástí zpětného odběru. Jejich řádnou recyklaci musí zajistit výrobce napřímo,“ říká Petr Čihál.

Ze sběrných dvorů poté elektroodpad putuje do zpracovatelských podniků, kde se nejčastěji rozebírá pomocí speciálních drtičů, které výrobek rozloží na jednotlivé materiály. „Například u chladniček se v rámci drčení korpusu v podtlakovém prostředí odšavají chladicí plyny a freony, z drtiče je oddělena frakce PUR pěny, která sloužila jako izolační vrstva, frakce plastů a železných a neželezných kovů. U chladniček identifikujeme až 25 druhů různých výstupních materiálů, pro které ve spolupráci se zpracovateli aktivně vyhledáváme především materiálové využití,“ nastiňuje Roman Tvrzník.

Některé přístroje se však rozebírají i ručně – například myčky nádobí, pračky nebo vysavače. Pro takovou práci se potom často najímají například vězni ve výkonu trestu nebo chráněné dílny.

Nebezpečný elektroodpad

Existuje však i speciální kategorie elektroodpadu, kterou je nutné odebrat a likvidovat. Jedná se o výrobky obsahující nebezpečné látky. „Příkladem jsou zářivky, které obsahují rtuť. Mezinárodní úmluva z roku 2017 totiž zakazuje recyklaci rtuti, respektive její opětovné

Přísnější legislativa

Připravovaný zákon počítá s rozšířenou odpovědností výrobců, například ukládá povinnosti na snadnou demontovatelnost a opravitelnost nebo požaduje omezení používání nebezpečných látek. Zpříšňují se rovněž pravidla pro sběrnou síť.

využití při další výrobě. Rtuť se tedy musí z odpadních zářivek separovat, chemicky stabilizovat a následně uložit v úložišti nebezpečného odpadu,“ upozorňuje Petr Čihál.

Tuto problematiku řeší mimo jiné i nový zákon o nakládání s elektroodpadem, který se v současnosti projednává v Poslanecké sněmovně. „Nově bude povin-

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 4

Odpadové hospodářství v novém desetiletí

Odpady byly, jsou a budou jednou z nejdiskutovanějších oblastí v rámci životního prostředí. S blížícím se novým zákonem o odpadech by se navíc měl razantně změnit způsob, jakým se s nimi v ČR bude nakládat. Nejen o tom, ale i o možnostech efektivního a legislativně správného vedení evidence jsme se bavili s Ing. Davidem Marečkem, jednatelem společnosti INISOFT, která již přes 25 let působí na poli odpadového hospodářství.

➤ Mohl byste nám na úvod přiblížit INISOFT s.r.o. a popsat, jaké služby nabízíte?

Poskytujeme jak evidenční, tak provozní software a služby pro soukromé firmy i státní správu. Našími nejdůležitějšími zákazníky jsou tzv. původci odpadu (výrobní společnosti a obce) a oprávněné osoby (odpadářské společnosti). Firmy, které odpad produkuje při výrobě nebo poskytování služeb, potřebují odpad evidovat a tím snadno a levně plnit legislativní povinnost. K tomu jim poslouží náš evidenční SW – EVI 8.

Dalším typem původců jsou obce. Ty odpovídají za odpad občanů, a proto pro ně a zvláště pro odpadářské firmy poskytujeme speciální provozní program SKLAD Odpadu 8, jehož prostřednictvím se řeší většina procesů ve firmě – toky odpadu a financí, manažerské výstupy či napojení jiných podnikových systémů. Zabýváme se i tvorbou softwaru na zakázku. Například pro Ministerstvo životního prostředí ČR jsme vyvinuli systém ISOH, ve kterém jsou centralizována a publikována data o odpadovém hospodářství celé České republiky. Důležitou součástí našich služeb je i poradenství a školení napříč všemi složkami životního prostředí, které řeší samostatná dočasná společnost INISOFT Consulting s.r.o. Díky těmto službám můžeme zajistit firmám a obcím optimální procesy a omezit riziko potenciálních pokut, které mnohdy pramení z nedokonalé znalosti legislativních požadavků.

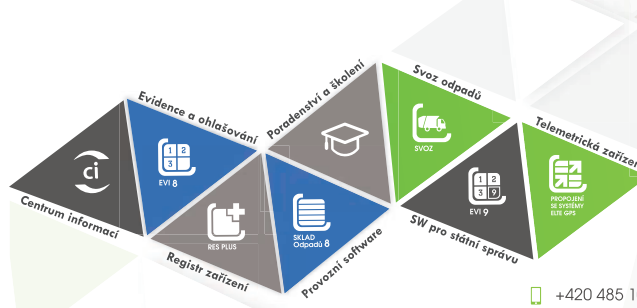
➤ Velmi diskutovanou záležitostí v poslední době je připravovaný nový zákon o odpadech, který by měl vstoupit v platnost v roce 2021. Jaké změny tento zákon přinese?

Nový zákon se řeší už řadu let a přinese mnoho změn. Bude se jednat o zvýšení poplatku za skládání, což by mělo podpořit třídění a znovuvyužití odpadu a ekologičtější nakládání s ním. Náklady za odpady se pro obce pravděpodobně zvýší, a proto bude vytvořen tlak na snížení produkce odpadu od občanů a lepší separaci. Nejvíce změn asi přinese právě zmíněným obcím, které se budou více zajímat o to, jak je u nich problematika odpadu řešena. Bude se jednat o jejich výšší dohled, změny v systému zajištění celého odpadového hospodářství obce, lepší evidenci odvozu popelnic, možné vážení odpadu přímo na svozovém voze, motivační systém pro občany (informační kampaně, slevy z poplatku za odpady apod.).

inisoft

Víc než software pro odpady

S NÁMI VYŘEŠÍTE EVIDENCI A ROČNÍ HLÁŠENÍ
SPRÁVNĚ • RYCHLE • EFEKTIVNĚ

- 1 Evidenční a provozní software
- 2 Legislativní poradenství
- 3 Komplexní řešení svozu odpadů
- 4 Zakázkové úpravy na míru

+420 485 102 698 www.inisoft.cz inisoft@inisoft.cz

➤ Chystáte nějaké novinky, které by pomohly připravit se na změny s tímto zákonem spojené a mohly zároveň přinést efektivnější vedení odpadového hospodářství?

Do nového roku jsme vstoupili s velkou novinkou, kterou je navázání spolupráce s dodávatelem telemetrického zařízení ELTE GPS. Jedná se o osazení svozových vozů a odpadových nádob a kontejnerů nejmodernější sledovací technologií včetně integrace mezi systémy ELTE GPS a našimi programy, díky čemuž jsme vytvořili jedinečné a komplexní řešení pro svoz odpadu. Další velkou změnou na přelomu let 2020/2021 bude nahrazení současného softwaru EVI 8 novým systémem s názvem ENVITA. Na tomto programu už několik let pracujeme a bude se jednat o generační obměnu se zachováním nejlepších funkcí EVI 8 s novými funkcemi, které si vyzáhdá nový zákon i pokrok v oblasti informačních technologií.

➤ Zastavme se ještě na chvíli u vaší spolupráce se společností ELTE GPS. Říkáte, že se bude jednat o komplexní řešení pro svoz odpadu, ale co si pod tím představíte?

Primárním systémem pro plánování a realizaci svozu je on-line aplikace SEPAN, do které se založí jednotlivé vozy, zákazníci, nádoby atp. Dalším krokem je založení stanišť, která poté vidíte na mapě. Pro snadnou práci se používá aplikace SMOK iPGO, která se instaluje do mobilů, či multifunkční ruční čtečka RFID čipů, QR nebo čárových kódů. Čtečka i mobil automaticky zaznamenávají GPS souřadnice umístění nádoby a její identifikaci. Po nahrání dat do SEPAN lze údaje doplnit o typ nádoby, druh odpadu, zákazníka atp. Následně lze ze založených údajů vytvářet svozové plány, které je možné přenést on-line přímo do palubní jednotky řidiče vozidla. Ten tak může snadno svoz realizovat pomocí navigace a známých stanišť přímo v mapě a zaznamenávat výjimky na trase. Další důležitou vlastností systému je akustické či vizuální hlídání posádky, aby neprevážela výšpř ozích či neozačtených popelnic. Při realizaci svozu lze automaticky zaznamenávat fotky, hmotnost každého výstupu atp. Po provedení svozu se všechna data přenesou on-line do SEPAN. Data se následně předávají do programu SKLAD Odpadu 8 pro vytvoření svozové příjemky a pro hromadnou fakturaci. Sesbíraná data rovněž mohou posloužit pro naplnění exter-

ních informačních systémů určených pro motivaci občanů k vyššímu třídění a snižování produkce komunálního odpadu. Celý proces může být zakončen přenesením dat do softwaru EVI 8, odkud se dá poté jednoduše odeslat roční hlášení pro MZP do ISPOP.

Tento systém najde uplatnění převážně u společností zaměřujících se na svoz jak komunálního, tak separovaného odpadu s propojením na obce a občany. Telemetrická zařízení však mohou pomoci i firmám, které chtějí například pouze sledovat umístění svých nádob a polohu vozidel nebo spotřebu pohonných hmot.

Pokud byste se o tomto systému chtěli dozvědět více informací, navštivte naše stránky www.inisoft.cz/svoz.

➤ A na závěr?

Motto naší společnosti je „Víc než software pro odpady“, což myslím reflektuje rozmanitost služeb, které v tomto odvětví nabízíme. Nová legislativa v oblasti odpadu bude po mnoha letech významnou změnou a s INISOFTEM na ni budete dobře připraveni.

Ing. Petr Karásek